

TISKOVÁ ZPRÁVA

Prvočísla, Matějská pouť, mlha v alpských dolinách nebo moucha domáci jako náměty nových skladeb objednaných Pražským jarem

Diváci letošního Pražského jara uslyší devět skladeb na pěti květnových koncertech ve světové premiéře. Čtyři čeští autoři a dvě autorky dostali od festivalu zakázku na novou skladbu, kterou zahraje **Klangforum Wien** pod taktovkou **Petera Rundela** v rámci druhého ročníku víkendu soudobé hudby **Prague Offspring** (26. a 27. května v holešovickém Centru současného umění DOX). Dvě nové skladby čekají také na účastníky druhého kola soutěže Pražské jaro. Jan Kučera napsal dílo pro trombon a klavír, Ondřej Štochl pak pro violovou soutěžní kategorii. Poslední světová premiéra pak zazní na koncertě **PKF — Prague Philharmonia** s dirigentkou **Oksanou Lyniv** 28. května, a to od skladatele a violoncellisty Bamberských symfoniků **Eduarda Resatsche**.

„Propojování domácích umělců s mezinárodní scénou je jedním z důležitých poslání Pražského jara. Jsme hrdí, že díky projektu Prague Offspring zaznějí skladby, které jsme objednali u mladých českých autorů, ve špičkové interpretaci jednoho z nejlepších světových souborů,“ říká ředitel Pražského jara Pavel Trojan.

„Soudobá hudba na Pražském jaru letos ukáže, že může být současně velice inovativní, a přitom se dotýkat velkých společenských témat. Rezidenční skladatel Prague Offspring Goerg Friedrich Haas o sobě říká, že vždy sledoval politiku, a to se promítá i do jeho hudby. Skladba in vain psaná na přelomu tisíciletí vznikla na pozadí vzestupu krajní pravice v Rakousku, do skladby pro bicí a ansámbl Kdo, kdybych křičel, kdo by mě zaslechl... zase vznikla jako reakce na konflikt v Kosovu. Že ne všechno bude smrtelně vážné, slibuje nová skladba Jany Vörošové Lunapark, s částmi jako jsou Autodrom, Labutě nebo Horská dráha,“ přibližuje dramaturg Pražského jara Josef Třeštík.

Na soudobou hudbu bude přirozeně nejštedřejší platforma Prague Offspring, která kromě dvou koncertů souboru Klangforum Wien s dirigentem Peterem Rundelem přinese také diskusi předních osobností soudobé hudby s názvem How to Spring Off?, diskusi s rezidenčním skladatelem víkendu **Georgem Friedrichem Haasem**, projekci filmu **Hyena** v hlavní roli se skladatelovou manželkou **Mollenou Williams-Haas**, veřejnou zkoušku děl studentů skladby HAMU a JAMU **Milice Modré**, **Noemi Savkové** a **Mateje Slobody** nebo masterclass s členy Klangforum Wien pro domácí hudebníky. Zájemci o aktivní účast na masterclass z řad studentů uměleckých škol se mohou přihlásit do 31. března 2023.

Nové skladby na Prague Offspring

Po *Atlase mraků*, který před čtyřmi lety premiérovalo na Pražském jaru Saxofonové kvarteto Bohemia, a kompozici *Hra*, jež se stala povinnou skladbou pro soutěžící v oboru

klavír v roce 2021, přichází skladatelka **Jana Vöröšová** s dílem pro velký ansámbl. „*Lunapark je mnohoznačný obraz. Místo, kde slyšíme skřípání, vidíme oprýskané atrakce, kouzlo na oko, pozlátka. Každá z atrakcí má jinou trajektorii pohybu, jinou mají houpačky, jinou řetězkový kolotoč a jinou labuť. Lunapark je velmi barevná, ale také hodně spleťitá skladba. Jsem ráda, že skladba bude mít premiéru v Centru současného umění DOX, protože toto prostředí nové hudbě opravdu sluší,*“ říká v mini dokumentu **Kateřiny Hager** skladatelka Jana Vöröšová. Její *Lunapark* zazní v prvním večeru Prague Offspring, kde se octne vedle díla Georga Friedricha Haase *Kdo, kdybych křičel, kdo by mě zaslechl... pro bicí a ansámbl* nebo *Koncertu pro klavír a orchestr György Ligetiho*, který s Klangforem Wien zahraje finský klavírista **Joonas Ahonen**. Toto a další díla maďarsko-rakouského skladatele György Ligetiho uvádí festival u příležitosti nedožitých sta let od jeho narození.

Další konfrontace hudby současných českých autorů a Georga Friedricha Haase je připravená na druhý večer Prague Offspring v sobotu 27. května. Zde vedle více než hodinové skladby *in vain*, jež si vydobyla přívlástek mistrovské dílo 21. století, uvede Klangforum Wien hned pět nových skladeb objednaných festivalem.

Po instalaci *Cvrlikání/Twitter* s cvrčky a dronem, kterou viděli návštěvníci loňského Prague Offspring v holešovickém DOX, přichází s dílem pro orchestr skladatel **Matouš Hejl**. Čerstvý držitel Ceny divadelní kritiky 2022 za hudbu k inscenaci Opera Ibsen/Přízraky napsal pro Klangforum Wien dílo *Kývání*. „*Skladba je zhudebněním modelu dvojitého kyvadla, které je jedním z nejjednodušších systémů vykazujících chaotické chování. Je tu paradox: model je přesně popsán rovnicemi, ale nepatrná změna vstupních podmínek, podobně jako ‚mávnutí motýlích křídel‘ vede k nepředvídatelnému chování systému,*“ přibližuje svou skladbu *Kývání* autor Matouš Hejl.

Debutujícím autorem na Pražském jaro bude skladatel komorní a orchestrální hudby, oper, instalací a multimediálních děl **František Chaloupka**. „*Je zajímavé, s jakou samozřejmostí přistupujeme k termínům ‚klasický‘ a ‚avantgardní‘, s jakou nekompromisností je od sebe dokážeme významově odlišovat. Přitom tyto charakteristiky koexistují v hudebních i jiných uměleckých dílech vedle sebe s takovou samozřejmostí a organickou provázaností, kterou už tak zřetelně odlišit schopni nejsme,*“ přibližuje motivace při komponování své skladby *The Spectral Waltzer* František Chaloupka.

Pavel Šabacký patřil loni ke třem studentům tuzemských uměleckých vysokých škol, kteří dostali možnost konzultovat své kompozice s členy Klangfora Wien. Na základě krátké intenzivní spolupráce se rakouský ansámbl společně s Pražským jarem rozhodl oslovit právě Pavla Šabackého pro napsání nové skladby, která bude uvedena v rámci nadcházejícího Prague Offspring. „*Ač na poměrně krátké ploše, stavím vedle sebe tři osobně důležité elementy: hru s mikrotonalitou na základě prvočísel, sólový klarinet, jehož melodie následují volnou kresbu (hra na klarinet byla pro mě finálním impulsem věnovat se hudbě naplno) a konečně střídání barevných bloků střihem. Pod tímto povrchem se skrývají citace na Dvořákovu biblickou píseň Hospodin je můj pastýř, jež mám spojenou s babičkou, které je skladba věnována,*“ rozebírá východiska pro svou skladbu *Ishan't* autor Pavel Šabacký.

Nová kompozice *Pět barev alpské mlhy* od **Michaely Pálka Plachké** bude již třetí v pořadí, která na festivalu zazní. Po skladbách, jež uvedl v Anežském klášteře letech 2009 a 2014 soubor Konvergence, nabídla skladatelka dílo inspirované pouhým pohledem

z okna jejího současného domova. „Alpské údolí bývá zrána, čas od času, zakryté hustou mlhou. S prvními slunečními paprsky se začne postupně vytrácet a toto postupné odhalování vnímám jako paralelu k určitým životním křížovatkám, kdy se budoucí cesta teprve ukáže. Ve skladbě tomu odpovídá nejprve rostoucí gradace a zahušťování, ze kterého se jakoby narodí kousky melodie, které si pohrávají s harmonickým materiálem a ukazují ho v různých souvislostech,“ říká o své kompozici skladatelka Michaela Pálka Plachká.

Česko-rakouský skladatel **Šimon Voseček** napsal pro Pražské jaro a víkend soudobé hudby Prague Offspring dílo *Mouchy. Diptera pro ansámbli*. Několikanásobný držitel rakouského státního stipendia za kompozici, který už dvě dekády žije ve Vídni, si pro slovní charakteristiku nového kusu zvolil doslovný text z české verze internetové Wikipedie: „*Dvoukřídlí (Diptera – z řečtiny ‚dvě křídla‘) je početný řád hmyzu. Značná část zástupců řádu se lidově nazývá mouchy. Typickým znakem dvoukřídlých je, že mají pouze jeden pár blanitých křídel. Nápadným projevem dvoukřídlých je obrovská manévrovací schopnost při letu.*“ Ani Šimon Voseček není festivalovému publiku neznámý. Před čtyřmi lety zahrála na Pražském jaru PKF — Prague Philharmonia s dirigentem **Benem Glassbergem** skladbu *Hypnos*, jejíž nahrávka byla loni zařazena na výběrové **CD Pražské jaro – Blue Edition I**, vydané **Radioservisem**. I v průběhu letošního Prague Offspring budou přítomny v Centru současného umění DOX mikrofony Českého rozhlasu, hlavního mediálního partnera festivalu.

Světová premiéra zazní i na letošním festivalovém koncertě PKF — Prague Philharmonia 28. května v Rudolfinu. Ten nabídne vedle skladeb Wolfganga Amadea Mozarta a Richarda Strausse nové dílo ukrajinského skladatele, violoncellisty Bambereských symfoniků **Eduarda Resatsche** *V plamenech* na verše básničky **Liny Kostenko**. Pěveckého partu se zhostí ukrajinská sopranistka **Julia Tkačenko**, jež působí především na italských operních scénách. „*Plameny jsou v mé hudbě pojaty v nejširším slova smyslu – jako plameny lásky, plameny války,*“ říká Eduard Resatsch a pokračuje: „*Bytostná prudkost plamenů mi navozuje představu jistého druhu nepotlačitelné energie, čehosi, co se vnitřně napájí z podstaty hudebního kosmu, jakési živoucí bytosti, jež miluje, dýchá, křičí, řve, zpívá, rozpadá se, roste, vyvíjí se a prochází neustálými proměnami probíhajícími buď ve vakuu ticha, nebo v sevření hluku.*“ Koncert PKF — Prague Philharmonia s Oksanou Lyniv zaznamenaná **Česká televize**, generální mediální partner festivalu v koprodukcii s francouzskou tematickou stanicí **Mezzo**.

I Mezinárodní hudební soutěž Pražské jaro pokračuje v letité tradici, kdy účastníci nastudují nově zkomponovanou skladbu jako povinnou součást repertoáru druhého kola. Pro letošek to bude v případě violy kus **Ondřeje Štochla** *Il sogno fragile*. Pro trombónovou kategorii napsal soutěžní skladbu **Jan Kučera** a nazval ji *Pražská bagatela*. „*Navazuji jí na skladbu pro trubku a klavír The Joker, kterou jsem pro tuto soutěž napsal v roce 2009,*“ říká skladatel a dirigent Jan Kučera. „*Zatímco Joker byl rozverný a hravý, Pražská bagatela plyne spíše ve vážnějším duchu. Jako tematický základ mi posloužila drobná skladba pro trombon a klavír, kterou jsem coby studii napsal ještě jako student Pražské konzervatoře v roce 1997 a která nikdy nebyla provedena. Chtěl jsem, aby interpret nepředváděl pouze svoji technickou dovednost, ale především svoji celkovou muzikalitu,*“ dodává. Sólový part revidoval díky konzultacím s prvním trombonistou České filharmonie **Robertem Kozánkem**.

Rezidence Georga Friedricha Haase

V průběhu rezidence na Prague Offspring zazní od rakouského skladatele žijícího v USA **Georga Friedricha Haase** dvě jeho skladby. V pátek 26. května to bude *Kdo, kdybych křičel, kdo by mě zaslechl... pro bicí a ansámbl* a v sobotu 27. května pak legendární *in vain*. Právě Klangforum Wien uvedlo dílo v roce 2000 ve světové premiéře s dirigentem Sylvainem Cambrelingem v Kolíně nad Rýnem. Od té doby jej zahrála mj. London Sinfonietta nebo Karajanova akademie při Berlínských filharmonicích se Simonem Rattlem. Monumentální dílo, jehož název znamená v překladu „nadarmo“ nebo „marně“, psal Haas jako reakci na vzestup krajní pravice v Rakousku. „*Než jsem napsal in vain, byl jsem bezvýznamným skladatelem, což mě vlastně příliš neobtěžovalo. Pro skladatele je samozřejmě fantastické, když jsou členové orchestru i publikum dojatí z provedení jeho skladby. To je bez debaty ta nejhezčí zkušenost, jaké můžete coby skladatel dosáhnout. Měl jsem to štěstí, že jsem to už vícekrát zažil a já věřím, že se to díky Klangforu Wien stane opět,*“ těší se Georg Friedrich Haas na pražské uvedení.

„*Jsem opravdu vděčný za pozvání do Prahy, protože k ní mám silný vztah. Jednak díky skladateli Aloisi Hábovi, který patří k mým vůbec nejoblíbenějším. V roce 1987 jsem se v Praze snažil provést výzkum v oblasti čtvrttónové hudby, což ovšem nebylo za komunismu prakticky možné. A pak je zde význam Prahy. Často svým studentům připomínám, že v 20. letech 20. století byla z hlediska kulturního života přinejmenším tak důležitá jako Vídeň nebo Berlín,*“ dodává Georg Friedrich Haas.

CD Pražské jaro – Blue Edition II.

Tento týden se dostává do distribuce již druhé CD z kolekce **Pražské jaro – Blue Edition**. Nosič obsahuje skladby uvedené na Prague Offspring v květnu 2022, kdy je v holešovickém Centru současného umění DOX provedl ansámbl Klangforum Wien s dirigentem **Basem Wiegersem**. Kromě díla *Spleen III* Olgy Neuwirth obsahuje CD skladby objednané Pražským jarem: Jakub Rataj: *Fade No More*, Lucie Vítková: *Sen ostatních*, Konstantin Heuer: *peripety – dissolution*, Ian Mikyska: *Dissolving; Settling*, Adrián Demoč: *Súzvuk a čhvenie* a Martin Smolka: *Andělské schody*. CD vydává **Radioservis** z nahrávek **Českého rozhlasu**. Vedle fyzických nosičů budou skladby v nabídce online služeb Spotify nebo iTunes.

Kontakt pro novináře:

Juraj Gerbery, gerbery@festival.cz, 774 574 130

Studie k tvorbě Georga Friedricha Haase od Borise Klepala: <https://festival.cz/georg-friedrich-haas/>

Informace ke koncertům [26. května 2023](#) a [27. května 2023](#).

Fotografie ke koncertům Pražského jara 2023 jsou k dispozici zde: https://bit.ly/PJ2023_foto